

SŁOWO CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 2 złote. — Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 307.955 — Redaktor przyjmuje codziennie od godziny 8 — 10-ej i od 17 — 18-ej.

Redakcja i Administracja:
Częstochowa, ul. P. Marji 32.
Telefon 22-00.
Radomsko, ul. Brzeźnicka 1

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem słane 30 groszy. Drobne ogłoszenia wyraz po 10 gr. Najtańsze ogłoszenie drobne zł. 1.00. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia skóśne, fantazyjne, tabelaryczne i bilansowe o 50 proc. droższe.

Fermenty młodej wsi.

Młode pokolenie wiejskie w naszym rolniczym kraju reprezentuje szereg za gadnień o poważnym znaczeniu w naszym życiu państwowym. Młodzi wiejska, która w okresie wielkich trudności gospodarczych na wsi, w okresie zubożenia naszego rolnictwa nie ustaje w poszukiwaniu własnych dróg zasługuje na szczególną uwagę społeczeństwa, na jego opiekę i pomoc.

Już przed wojną widzimy u młodzieży wiejskiej tendencje do mniej lub więcej samodzielnego organizowania się. Ten zaś pęd do życia organizacyjnego zjawia się przedewszystkiem w b. Kongresówce, gdzie przecież nie było absolutnie żadnej wolności politycznej. Przeciwnie, cały ruch polityczny był zakonspirowany i obejmował przeważnie młodzież robotniczą i młodzież kształcącą się. Młodzież wiejska została wówczas powoli osaczona przez wpływ konspiracyjnych kółek politycznych i stopniowo uświadamiana. Największy nacisk położono jednak na młodzież wiejską kształcącą się w zawodowych szkołach (Pszczelin, Kruszynek, Gołotczyzna, Sokółówek itp.) Ona to stała się głównym przedmiotem uwagi i oddziaływania konspiracyjnych organizacji politycznych. Wraz z wiedzą fachową zdobywała ona uświadomienie polityczne i społeczne. Uświadomienie to prowadziło do pewnego przeciwstawienia młodzieży wiejskiej wobec pokolenia starszego, zacofanego w szych konserwatywnych poglądach zarówno społecznych jak i politycznych.

Dążenia emancypacyjne uniezależnienia się od „starych” stanowiły też żywy nurt w ruchu młodzieży wiejskiej zaboru rosyjskiego od samego początku.

Pierwszym objawem tych dążeń emancypacyjnych był dodatek do tygodnika ludowego „Zaranie” pod tytułem „Swit” redagowany przez młodzież wiejską. W roku 1912 zaczyna wychodzić specjalny już organ ruchu młodzieży wiejskiej pt. „Drużyna”. W kwietniu tegoż roku odbywa się pierwszy zjazd delegatów młodzieży „drużynackiej” liczący zaledwie kilkanaście osób. Program działalności, jaki stawia sobie ta młodzież, jest skromny. Obejmuje on zakładanie kółek dramatycznych i śpiewaczych, gimnastycznych, straży pożarnych, kolportażu pism i książek i t. p.

Równocześnie kielkuje wśród młodzieży wiejskiej konspiracyjna praca niepodległościowa. Powstają też tajne drużyny „strzeleckie” i „bartoskowe”. Praca przybiera pod koniec roku 1913 i na początku 1914 go coraz szybsze tempo.

Wojna światowa osłabia ten ruch

Zakład Fryzjerski

„CARMEN”

Aleja 38 (po restaur. „Adria”) Salon damski i męski.

Miesiąc reklamowy trwałej ondulacji po cenach znizowanych.

Manicure. Farbowanie włosów, rzęs i brwi. Polecają się Sz. Klijenteli

Jan i Tadeusz.

młodzieży wiejskiej. Po wojnie jednak w Niepodległym Państwie polskim wybuchła ona ze zdwojoną siłą. W roku 1918 zostaje zorganizowana przy Centralnym Związku Kółek Rolniczych „Seksja kół młodzieży wiejskiej”. Liczy ona blisko 7000 członków. Lata następne wykazują ogromny wzrost ruchu tej młodzieży. W roku 1928, który jest rokiem największego rozkwitu następuje rozbieżność tego ruchu. Rozprysnął on się na kilka odłamów, z których każdy przedstawia odmienne oblicze ideowe. Temi to odłamami należałoby się dziś właśnie silniej nieco zainteresować, zbliżyć się do nich ale nie pod kątem politykierstwa, tylko pod kątem ich własnych zainteresowań i ideałów. Młoda wieś szuka dziś własnych dróg, szuka własnych gwiazd, które mogłyby ją oświecać, podnieść i stworzyć dlań odpowiednie warunki bytu. Renesans młodego pokolenia stwarza sobie dziś już własną poezję i sztukę, stwarza so-

bie własne organizacje, które nie są niczem innym jak szukaniem i badaniem różnych programów gospodarczych przystosowanych do warunków polskiej wsi. Młoda wieś wyswobodziła się już dawno z okowów niemowlęctwa i pragnie poruszać się swobodnie, pływając własnym korytem. Tworzenie po wsiach organizacji politycznych czy wojskowo-społecznych nie rozwiązuje problemów nowej wsi, przeciwnie, krepuje ją, tamuje swobodę myśli i ruchu, a ponajwiększej części myli ją i bałamuci, wprowadzając niezdrowy ferment i dysonans do młodych serc, rozpalonych gorączką nowych zdrowych kierunków, świtających w rozumie chłopskim, ale nie mających jeszcze odpowiedniego ujścia.

Trzeba więc znaleźć podejście do duszy młodego pokolenia chłopskiego od strony jego zainteresowania — i to zainteresowania przedewszystkiem gospodarczego. Trzeba wieś młodą odpolitykować a więcej uspołecznic, trzeba jej stworzyć więcej pokarmu duchowego, ale podawanego w umiejętnych formach i przedewszystkiem dlań zro-

zumiałych, prostych. Trzeba do niej przemówić jej własnym językiem, stylem, jej własnym pięknem i wyobraźnią.

Młode pokolenie wsi, szukające dziś nowych dróg społecznych, gospodarczych, literackich i artystycznych musi znaleźć opiekunów rozumnych, wrośli i żytych od maleńkości z wsią, dla których te zainteresowania i potrzeby nie będą jakimś nowym problemem, nie będą ciałem doświadczalnym ale staną się odrazu palącą potrzebą chwili, którą z miejsca trzeba zaspokoić i w odpowiednie łożysko skierować. Nowa wieś budzi się, organizuje i tworzy. Trzeba więc zwrócić na nią wzrok i słuch, trzeba jej podać rękę i poprowadzić na wyżyny Polski mocarnej, w której lud jest 20 milionowym składnikiem.

Trzeba jaknajszybciej i jaknajdokładniej zająć się zanalizowaniem programów różnych odłamów młodej wsi, aby należycie zrozumieć dążenia ideowe polskiej młodzieży wiejskiej — i wysnuć z tego odpowiednie wnioski.

ZDZISŁAW WRÓBEL.

Woda zalała już wsie podwarszawskie.

Stolica w oczekiwaniu zalewu. — Sytuacja pogarsza się co chwila. W kieleckim wody opadają. — Szczucin w niebezpieczeństwie.

WARSZAWA. Sytuacja powodziwa pod Warszawą staje się z każdą chwilą groźniejsza. Gwałtowność przyboru przekrocza wszelkie oczekiwania.

Około godz. 16 ej, poziom wody na 5 m. 48 cm., czyli przekroczył stan spodziewany.

W miejscu, gdzie łączą się wał miasta Warszawy z wałem powiatu warszawskiego, woda przedarła się przez słabo wzmocniony nasyp zalewając wieś Zawadówkę.

Na miejsce katastrofy wyruszył natychmiast oddział saperów z 6 pontonami. Ponieważ jednak pomoc ta była nie dostateczna, niezwłocznie wyruszył drugi oddział.

Około godziny 21 na Pelcowiznie woda zalała szosę.

Niebezpieczeństwo chwilowo zażegnano.

O godz. 21 30 sztab przeciwpowodziowy otrzymał telefonogram ze wsi Sękocin, która zagrożona została powodzią, wskutek rozmycia wału ochronnego przez nurt rzeki. Na zagrożony teren wysłano niezwłocznie saperów.

Stan wody o godz. 23 wyniósł 5 m. 26 cm. Wzdłuż szosy Modlińskiej budowany jest intensywnie wał, który wznosią drużyny Strzelców, rezerwistów i Junaków w sile 300 ludzi.

Wał Potocki w okolicach Cytadeli przecieka. Reperację przeprowadza kompania 21 p. oraz Legionu Młodych.

Natomiast groźniej przedstawia się na Siekierkach Małych i Dużych, gdyż różnica poziomu wody i lądu wynosi ponad 3 metry. W razie przerwania wału w tych miejscach, sytuacja może być katastrofalna. Zawiadomiono mieszkańców, byli byli gotowi do ewentualnej ewakuacji.

Na odcinku stacji pomp i wodociągów na Czerniakowie pękł wał na przestrzeni 10 metrów. Dzięki energii dru-

żyn ratowniczych sytuacja została opanowana.

Przerwany został wał Moczydłowski. Wisła zalała 8 wsi pod Wilanowem. Sytuacja tam jest nie do opanowania.

Obecnie największa uwaga zwrócona jest na Siekierki i Czerniaków. Zorganizowana tam została brygada ratownicza z udziałem wojska. Wzdłuż wału siekierskiego stoją samochody z workami i materiałami ochronnymi. W razie wyrwania przez wodę jakiej szczeliny, zasypuje się ją natychmiast.

Przystań strzelecka jest uniesiona przez wodę. Ludność Pelcowizny ewakuowano do szosy modlińskiej, do której w chwili obecnej dochodzi już wzbiorzona woda.

W Łomiankach czynione są przygotowania do ewakuacji ludności.

Mimo niewątpliwie groźnej sytuacji na terenach, zalanych przez Wisłę, w okolicach Wielkiej Warszawy, energiczne zarządzenie władz daje podstawy do przypuszczenia, że większe niebezpieczeństwo nie grozi i że na poszczególnych odcinkach sytuacja zostanie opanowana.

W tej chwili stan wody na Wiśle wynosi 5 metrów 70 cm. ponad poziom normalny, a ponieważ podnoszenie się poziomu osiąga obecnie zaledwie niecały centymetr na godzinę i ma tendencję zniżkową, cała uwaga sztabu obrony Warszawy przed powodzią skierowana została na umacnianie przeciekających w wielu miejscach wałów ochronnych na przestrzeni od Wilanowa do Siekierek.

Na Podkarpaciu i Podhalu.

Na Podkarpaciu, na całym dotkniętym powodzią terenie, wody opadają szybko, podobnie jak szybko weszły. Dwa ostatnie dni upalne osuszyły

niemal zupełnie pola niedawno jeszcze zalane.

Komunikacja między Krościenkiem a Szczawnicą jest jeszcze przerwana. W kilkunastu miejscach woda przerwała mosty, które są pośpiesznie naprawiane.

Most w Ryttrze ma być naprawiony w ciągu najbliższych dni.

Na Podhalu panująca od kilku dni pogoda sprzyja powrotowi rozlanych wód do ich łożysk. Woda na Dunajcu opada.

Wiosok zalanych między Dunajcem a Wisłą jest przeszło 50.

Komunikacja kolejowa została częściowo uruchomiona. Otwarto komunikację kolejową na odcinku Kraków — Poronin.

Najpoważniejsza sytuacja jest ciągle jeszcze pod Szczucinem.

W Rabce przywaleni zostali gruzami podmytych domów dwaj mężczyźni, z których jeden uratował się, a drugi, kupiec Neugaser, zraniony cegłą, utonął.

W Kłęczanach woda porwała dom, w którym mieszkało 13 osób: tylko dwie z nich zdołano uratować.

W Marcinkowicach utonęły trzy osoby, w Jazowsku jeden uczestnik akcji ratowniczej.

W okolicach Krakowa.

Ekspedycja ratunkowa, wysłana z Krakowa, natarła do miejsc najbardziej zniszczonych i niedostępnych.

Najwięcej ucierpiał Sierosławice (pow. bocheńskiego), Górki (pow. brzeskiego), Wola Rogowska i Karsy (pow. dąbrowskiego), gdzie Wisła przerwała wał szerokości 300 m. utworzyła drugie koryto, zalewając swemi i Dunajca wodami cały teren od ujścia Dunajca aż do rzeki Bren.

Na terenie tym są miejscowości, które do tej pory pozbawione są dostaw-

SKŁADAJCIE OFIARY NA POWODZIAN!

